

lyndig Haand. Der er intet Overdrevent i den, og man kan vist kun give Indsenderen Ret i Alt, hvad der er udtalt. Jeg tror, at man med at lade Sagen henstaa uafgjort, paalægger sig et Ansvar, som det vil være væsentligt at bære. Der er tillet en Opfordring til mig om at lade udarbejde en Plan over, hvad Tilkastningen af Citadellens Grave vil kunne koste, og hvorledes det hele taget dette uheldige Forhold vil kunne afhjælpes paa anden Maade. Saa fremt jeg ikke skulde være saa heldig at faae denne Bemyndigelse, uagtet jeg maa lægge den største Vægt derpaa, skal jeg naturligvis gjøre, hvad der staa i min Magt for at undersøge, om man paa anden Maade kan bøde paa Ondet. Ganske sikkert er det jo, at Oprensningen af Citadellens Grave vil medtage en overordentlig lang Tid — det hele er anslaaet til at ville vare 18 Aar — og Summen er heller ikke ganske ringe, men Noget maa der gjøres, og det opsette det er umuligt. I alle Tilfælde maa vi begynde paa Arbejdet, thi selv om vi standsede det om 1 eller 2 Aar, naar man fandt paa noget Bedre, vilde de Pengene der være gaaede med, ingenlunde være fastede bort. Kan man nemlig blot skaffe Mudderet ved en Dybde af 3—4 Fod, vil man allerede kunne sænke Vandstanden betydelig, og det vilde vistnok bidrage til at forbedre Tilstanden i Kasernerne nedre Etager. Men, som sagt, endnu indser jeg ikke noget andet radikalt Middel, end at Oprensning maa finde Sted. De store Mlemmer ved Citadellens Grave i dette Tilstand have givet Anledning til, at der er faldet Ytringer om, at man i det hele skulde sløse og opgive Citadellet. Jeg vil ikke nærmere gaa ind paa dette Punkt; jeg kan kun forsikre, at ikke alene Krigsbestyrelsen, men hele Regjeringen vil modsætte sig enhver Sløfning af Citadellet.

Den ærede Ordfører stillede nogle Spørgsmaal til mig, som strengt taget ikke vedrøre Endringsforslagene. Jeg er derfor ikke forpligtet til at svare ham derpaa, men det skal være mig en Fornøjelse besvaret at give nogle Oplysninger. Hvad det første Spørgsmaal angaar, nemlig Uniformeringen, betvivlede den ærede Ordfører, at Indførelsen af Kapien og den nye Sue istedetfor den Sue, der nu bruges, lod sig udføre, uden at det medførte betydelige Omkostninger. Han formentede, at Spørgsmaalet ingenlunde var saa uslydigt i økonomisk Henseende, som jeg havde fremstillet det. Jeg tror imidlertid dog, at jeg har Ret. Det, jeg i Finansudvalget har udtalt derom, støtter jeg naturligvis paa, hvad de Autoriteter have meddelt mig, til hvilke jeg har henvendt mig for at faae Oplysninger om Sagen, og deraf fremgaar, at, naar Spørgsmaalet betragtes under Et for en længere Arrække, vilde Kapien og den nye Sue foranledige færre Omkostninger end den nuværende Sue alene, og det er ingenlunde saa væsentligt at forstaa. Suen, som den nu bruges,

er betydelig dyrere end den, der skal anskaffes for Fremtiden. Af disse Sue bruges omtrent 1 pr. Mand hvert Aar. Kapien er overordentlig billig; den koster vel, maaske, hvad 2 Sue nu koste. Deraf følger, altsaa, at, naar vi tage en Arrække af f. Ex. 6—8 Aar, saa vilde vi bruge et betydelig større Antal af de dyre Sue, der nu anvendes, medens vi bruge 1 Kapi og et væsentlig ringere Antal af de nye Sue. Regnestykket kan derfor falde meget fordelagtigt ud for Militæretaten; og Gjennemførelsen af denne Reform bliver snarere økonomisk besparende end kostbar. — Hvad det andet Spørgsmaal angaar, nemlig Krudtansaffelsen til de Kruppe Kanoner, det være sig Feltkanoner eller Svæve Kanoner, maa jeg fastholde, hvad jeg tidligere har udtalt. Naar jeg har sagt, at med en Middelvandkraft kan der paa Frederiksværk produceres 1,500 à 2,000 Centner Krudt om Aaret, er det naturligvis ikke Noget, jeg har anført paa Naar og Saa; men jeg har henholdt mig til det, der foreligger derom i Ministeriet. I meget regnsfulde Aar kan ganske sikkert Produktionen blive større, men i meget tørre Aar kan den ogsaa blive mindre. Først naar engang Vandkraften bliver afsluttet af en anden Kraft, f. Ex. Dampkraft, vil Produktionen kunne forøges væsentligt. Den ærede Ordfører doledede endvidere, over at man tog Krudtet fra Krupp og fremdeles vil gjøre det til de sidste 6 Stykker 35 $\frac{1}{2}$ Ctm. Kanoner istedetfor fra Frederiksværk, som dog i Købet af et Aar vilde kunne have produceret en 6 à 1200 Centner efter Ladningernes Spørrelse — til de store nye Kanoner kan man jo regne, at Ladningene vilde falde mellem 100 og 200 Pund — man kan jo ikke indrette Produktionen efter disse 6 35 $\frac{1}{2}$ Ctm. Kanoner alene, thi vi kunne jo ogsaa faae andre Kanoner, f. Ex. af mindre Kaliber — ikke sandt? (Ordføreren: Jo!) Jeg har altid hævdet, at, naar man fik Kanoner, maatte man ogsaa strax have Krudt til dem, thi ellers var der ingen Mening i Anskaffelsen, ligesom man ogsaa maatte have Projektillerne. Men at lave en ny Krudtfort, navnlig en saa udfendt Krudtfort som den, der bruges til de overordentlig store Kanoner, fordrer meget lang Tid, og det beror paa meget tilfældige Omstændigheder i hvor kort Tid man kan gjøre det. Der kan gængaa adskillige Aar, inden man kommer saa vidt, at man kan fabricere Krudt, der ikke virker stabiligt paa dette Styks Krudt, der ikke udviker sin Kraft altfor pludselig. Det dreier sig her om store Summer, altsaa bør vi vise den største Forsigtighed med Hensyn til det Krudt, der bruges i disse kostbare Kanoner. Men skal man nu maaske bruge flere Aar, inden man udfinder Fabricationsmaaden, og skal man dernæst fabricere Krudt til Svæve, til Feltstyks, til Positionsstyks, kort sagt til alle mulige andre Kalibere — thi man maa komme saa vidt, at man, naar man vil have den rette Nyttelse af Krudtet, maa til hver Kaliber have